

je spominjali v svojih oporokah; posnemajmo jih mi Slovenci pri svojih društvih. Imovina društvena je vsekako znatna in šteje 134.580 gld. 33 kr.; povečala se je od l. 1889. za 7441 gld. 38 kr., kar je izvestno lep napredek. Tudi si misli društvo še tekom t. l. sezidati društveno hišo.

Le nekaj bi želeli, da bi si društvo pridobilo še več udov. Do l. 1890. bilo jih je v društvo vpisanih 9196, kar je sicer lepo število, vendar mnogo in mnogo premalo za hrvaški narod. Bodimo odkritosrčni in recimo, da se Hrvatje še vedno premalo zanimajo za to tako koristno društvo. Najbolji dokaz je temu tudi glavna seja! Na sejo naj bi vendar prišlo lepo število udov iz vseh stanov, povedalo tamkaj svoje želje in pomagalo odboru z dobrimi nasveti. A v resnici pride na sejo le nekoliko, največ duhovne gospode in profesorjev, a obrtnikov, kmetovalcev, nižjih slojev naroda zamán iščeš. Naj bi tudi ti znali malo bolje za društvo, katero je največ zaradi njih utemeljeno, za društvo, v katerem smejo tudi oni slobodno izraziti svoje želje. V prospeh društva delati, bodi sveta dolžnost vsakega

rodoljubnega Hrvata posebno v sedanjih hudih časih, ko preti narodu od vseh stranih toliko sovražnikov, kateri mu hoté ali materijalno ali pa, kar je še huje, tudi duševno škoditi. Zavedajmo se te dolžnosti! In izvestno bode tedaj društvo tudi v svojih udih bolje napredovalo, širilo se na vse strani lepe hrvaške domovine, kar mu i mi od srca želimo.

—è.

O srbskem slovstvu leta 1890.

Pismo iz Slavonije.

Borba srbskega naroda za svoj jezik in narodnost je mnogo ovirala zadnja leta njegovo književno delovanje. Mnogi, kateri so v svojih prvih književnih delih pokazali lepih sposobnostij in od ka-

terih se je srbski narod mnogo nadejal, obrnili so se na politiško polje, a v naporni borbi za narodnost preostajalo jim je malo časa, da gojé lepo knjigo. Tudi nemila smrt ni prizanašala srbskemu narodu in mu pobrala mnogo zaslužnih sinov. In vendar je še precej lepo uspevala srbska knjiga v l. 1890. Oglejmo si malo najvažnejše književne pojave!

Središče, okrog katerega se zbirajo srbski pisatelji, je »Matica srpska«. V 65 letih svojega obstanka je obohatila »Matica« svoje slovstvo s 163 knjigami »Letopisa«, katerega izdaje vsako leto po štiri knjige. V »Letopisih« se je gojila od nekdanj največ zgodovinska, modroslovnna stroka in pa kritika. V letopisih l. 1890. nahajamo: »Istorijsko-kritički pregled slovensko-srpske gramatike do g. 1847.« od prof. Gj. Magaraševića in »Uče-

šče titelskog krajiškog šajkaškog batalijuna u austro-turskom ratu god. 1788 do 1791«, od A. Gjukića. Poleg teh spisov nahajamo v prvih treh knjigah dva zanimiva potopisa, eden po gorenji Slavoniji, a drugi po Srbiji; potem »Pjesme svakidanke«, katere je zložil slavni pesnik Jovan Hranilović; početek Ilijćeve razprave »Srbska demokracija u srednjem vijeku« in nekoliko kritik.

Rimski dostojanstvenik.